

2023/0117(NLE)

1.9.2023

OSNUTEK PRIPOROČILA

o osnutku sklepa Sveta o sklenitvi Sporazuma o partnerstvu o trajnostnem ribištvu med Evropsko unijo in Republiko Madagaskar ter njegovega protokola o izvajanju (2023–2027)
(09525/2023 – C9-0223/2023 – 2023/0117(NLE))

Odbor za ribištvo

Poročevalka: Clara Aguilera

Oznake postopkov

- * Postopek posvetovanja
- *** Postopek odobritve
- ***I Redni zakonodajni postopek (prva obravnava)
- ***II Redni zakonodajni postopek (druga obravnava)
- ***III Redni zakonodajni postopek (tretja obravnava)

(Vrsta postopka je odvisna od pravne podlage, ki je predlagana v osnutku akta.)

VSEBINA

	Stran
OSNUTEK ZAKONODAJNE RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA	5
OBRAZLOŽITEV	6

OSNUTEK ZAKONODAJNE RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

**o osnutku sklepa Sveta o sklenitvi Sporazuma o partnerstvu o trajnostnem ribištvu med Evropsko unijo in Republiko Madagaskar ter njegovega protokola o izvajanju (2023–2027)
(09525/2023 – C9-0223/2023 – 2023/0117(NLE))**

(Odobritev)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju osnutka sklepa Sveta (09525/2023),
 - ob upoštevanju osnutka Sporazuma o partnerstvu o trajnostnem ribištvu med Evropsko unijo in Republiko Madagaskar ter njegovega protokola o izvajanju (2023–2027) (09007/2023),
 - ob upoštevanju zahteve za odobritev, ki jo je Svet podal v skladu s členom 43(2) in točko (a)(v) drugega pododstavka člena 218(6) Pogodbe o delovanju Evropske unije (C9-0223/2023),
 - ob upoštevanju člena 105(1) in (4) ter člena 114(7) Poslovnika,
 - ob upoštevanju priporočila Odbora za ribištvo (A9-0000/2023),
1. odobri sklenitev sporazuma;
 2. naroči svoji predsednici, naj stališče Parlamenta posreduje Svetu, Komisiji ter vladam in parlamentom držav članic in Republike Madagaskar.

OBRAZLOŽITEV

Prvi sporazum o partnerstvu v ribiškem sektorju med Evropsko unijo in Republiko Madagaskar je bil sklenjen 19. decembra 2007. Zadnji protokol o izvajanju tega sporazuma se je uporabljal od 1. januarja 2015 do 31. decembra 2018, datuma njegovega poteka.

Od 31. decembra 2018 sporazum velja za tako imenovani mirujoči sporazum, kar je poimenovanje, ki se uporablja za veljavne sporazume z državami o sodelovanju na področju ribištva brez veljavnega protokola o izvajanju. Zato je plovilom EU ribolov v madagaskarskih vodah prepovedan.

Evropska unija in Madagaskar sta 28. oktobra 2022 dosegla dogovor, čigar cilj je obnoviti in izboljšati partnerstvo med EU in Madagaskarjem ter prispevati k dobremu upravljanju ribištva. Cilj je omogočiti plovilom Unije, da imajo dostop do ribolovnega območja Madagaskarja in tam lovijo tune in tunom podobne vrste, ki spadajo pod upravljanje Komisije za tune v Indijskem oceanu. Sporazum in protokol bosta zagotovila tudi sektorsko podporo za spremljanje nezakonitega ribolova in boj proti njemu, sektor malega ribolova, znanstveno in tehnično sodelovanje, da se zagotovi trajnostno izkoriščanje ribolovnih virov, ustrezno usposabljanje pomorščakov, upravljanje in ohranjanje ribolovnih virov ter znanstveno sodelovanje. Sektorska podpora ni namenjena krepitevi ribiške flote Madagaskarja.

S spodbujanjem rasti in dostojnih delovnih pogojev v gospodarskih dejavnostih, povezanih z ribištvom, bosta sporazum in protokol prispevala tudi k ribiškemu gospodarstvu Madagaskarja.

Novi protokol zajema štiriletno obdobje od 1. julija 2023, ki je določen za datum začetka začasne uporabe.

Sporazum je plod intenzivnih pogajanj z madagaskarsko vlado, ki je pozvala k zmanjšanju števila plovil EU, hkrati pa zahtevala znatno več finančnih sredstev. Na pogajanjih je bilo dogovorjeno, da se referenčna tonaža s prejšnjih 15.750 ton na leto zmanjša na 14.000 ton na leto. Tudi število plovil z dovoljenjem se v primerjavi s prejšnjim sporazumom zmanjša s 94 na 65 enot. Plovila EU, predvsem iz Španije, Portugalske, Italije in Francije, so tradicionalno uživala ribolovne pravice v vodah Madagaskarja.

Količina morskih psov, za katere je dovoljen ulov v povezavi s tunom in tunom podobnimi vrstami, se s prejšnjih 250 ton omeji na 220 ton na leto.

Sporazum zajema tudi Mozambiški preliv, ki je za floto EU strateškega pomena. Plovila Unije ne smejo na območje treh navtičnih milj okoli pritrjenih naprav za zbiranje rib, ki jih uporabljajo madagaskarski ribiči.

Lastniki plovil plačujejo pristojbine na podlagi tonaže ulova. Pristojbina za plovila za ribolov tuna s potegalko se je zvišala s 70 EUR na tona na 85 EUR na tona. Poleg tega morajo plovila plačati pavšalna predplačila v naslednjih zneskih:

- 16 150 EUR/leto na plovilo za ribolov tuna s potegalko za tonažo ulova v višini 190 t
- 4 930 EUR/leto na plovilo s površinskim parangalom > 100 BT za tonažo ulova v

- višini 58 t
- 3 145 EUR/leto na plovilo s površinskim parangalom \leq 100 BT za tonažo ulova v višini 37 t
- 5 000 EUR/leto za pomožno plovilo

Ocenjeni skupni stroški novega protokola v štiriletnem obdobju njegove življenjske dobe naj bi znašali 12 880 000 EUR, tj. 3 220 000 EUR na leto. Ta skupni znesek se razdeli na naslednji način: 7 200 000 EUR predstavlja finančno obveznost Unije, 5 680 000 EUR pa ocenjeno vrednost prispevka lastnikov plovil. EU bo tako prispevala 56 % vseh sredstev, lastniki plovil pa 44 %. Poleg tega so v protokol vključene določbe za spodbujanje sodelovanja med EU in Madagaskarjem v okviru Komisije za tune v Indijskem oceanu.

Sporazum uvaja tudi nov prispevek za varstvo ekosistemov. Ta posebni prispevek bodo lastniki ribiških plovil Unije plačali na podlagi bruto tonaže letno v višini 2,50 EUR na BT. Skupni ocenjeni znesek naj bi znašal približno 200 000 EUR in naj bi se plačal madagaskarski agenciji, pristojni za ribištvo in akvakulturo.

Stališče poročevalke

Republika Madagaskar je četrti največji otok na svetu in največji afriški otok, ki ga v celoti obkroža Indijski ocean. Velja za eno do držav z najbolje ohranjeno naravo in številnimi endemičnimi vrstami. Kmetijstvo, ribištvo in gozdarstvo so hrbtenica madagaskarskega gospodarstva, saj ustvarjajo 34 % BDP.

Kljub temu naravnemu bogastvu pa je Madagaskar ena od držav, ki jih Združeni narodi štejejo za najmanj razvite. Leta 2017 je 92 % prebivalstva živelo v revščini. Po kronični podhranjenosti je četrta država na svetu. Poleg tega je Madagaskar med petimi državami, v katerih je dostop do vode za prebivalstvo najtežji. Po podatkih nevladne organizacije WaterAid 12 milijonov ljudi nima dostopa do pitne vode¹.

Po ocenah je v ribiškem sektorju na Madagaskarju zaposlenih več kot 1,5 milijona ljudi, ulov pa sestavljajo različne vrste, kot so izrazito selivske vrste, raki, glavonožci itd. V madagaskarske vode dostopajo flote iz Azije (Kitajska, Koreja, Japonska, Tajvan) in drugih držav zastave v Zahodni Afriki in Srednji Ameriki. Madagaskar sodeluje z EU v boju proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu v skladu z uredbo EU. Po informacijah, ki jih je posredoval ribiški sektor Madagaskarja, mali priobalni ribolov prehranjuje prebivalstvo države, a žal nima zadostnih sredstev, da bi lokalno prebivalstvo oskrboval na ustrezni ravni. Uživanje rib je zelo omejeno, kajti čeprav prebivalstvo trpi zaradi lakote, se ribe, ki jih večinoma ulovijo flote iz tretjih držav, izvažajo. Ta sporazum je lahko odlična priložnost za spremembo razmer in da se madagaskarskim prebivalcem omogoči boljši dostop do hrane.

Poročevalka pozdravlja opravljeno delo in čestita Evropski komisiji, ker je končala zapletena pogajanja z Madagaskarjem, saj je ta sporazum zelo pomemben za evropsko floto, hkrati pa predstavlja veliko priložnost za prepotrebni razvoj ribiškega sektorja Madagaskarja.

¹ <https://www.accioncontraelhambre.org/es/africa/madagascar>

Poudarja, da ocena protokola k sporazumu o partnerstvu o trajnostnem ribištvu med EU in Madagaskarjem² za preteklost in prihodnost kaže, da je sporazum o partnerstvu o trajnostnem ribištvu na splošno mogoče označiti kot sporazum, ki koristi vsem, saj izpolnjuje opredeljene potrebe različnih deležnikov. Na splošno so izpolnjena tradicionalna merila za ocenjevanje (uspešnost, učinkovitost, gospodarnost, ustreznost, skladnost). Na podlagi pripomb različnih deležnikov, s katerimi so bila opravljena posvetovanja med pripravo ocene, lahko ugotovimo, da je sedanji protokol v pretežni meri sprejemljiv in da podpirajo njegovo podaljšanje, saj koristi vsem pogodbenicam.

Poročevalka meni, da sporazumi o partnerstvu o trajnostnem ribištvu na splošno zelo pozitivno vplivajo na lokalno prebivalstvo in evropsko floto ter potrošnikom EU omogočajo boljši dostop do trajnostno ulovljenih rib. Nedavno objavljena ocena sporazumov o partnerstvu o trajnostnem ribištvu³ je potrdila, da nudijo ustrezen okvir za izpolnjevanje potreb in ciljev skupne ribiške politike. Pri dostopu do virov flote EU v zunanjih vodah se namreč upoštevajo načela in pravila o dostopu, ki zagotavljajo trajnostnost ribolovnih praks v skladu s pravili skupne ribiške politike. Poleg tega so sporazumi o partnerstvu o trajnostnem ribištvu odgovor na potrebe partnerske tretje države, ker z njimi zaradi svojih presežnih virov ali geografske lege na poti izrazito selivskih vrst ustvarjajo gospodarske koristi ter vzpostavljajo proračunska sredstva, potrebna za okrepitev okvira za upravljanje ribištva in zagotovitev trajnostnega razvoja ribiškega sektorja. Poleg tega sporazumi o partnerstvu o trajnostnem ribištvu odgovarjajo na potrebo flote EU za ribolov na dolge razdalje in nekaterih segmentov flote EU za mali ribolov, da dostopa do produktivnih ribolovnih območij v vodah zunaj EU, saj zagotavljajo enake konkurenčne pogoje za gospodarske subjekte iz EU in drugih tujih držav.

Poročevalka zato poziva Komisijo, naj podrobno analizira področja, ki so bila v oceni opredeljena kot področja, na katerih bi lahko izboljšali uspešnost, na primer z izboljšanjem spremljanja izvajanja nediskriminacijske klavzule v pridruženih tretjih državah, ki ga izvajajo skupni odbori, izboljšanjem javne preglednosti ter sporočanja rezultatov in učinka izvajanja komponent sporazumov o partnerstvu o trajnostnem ribištvu, kot sta dostop in sektorska podpora.

V zvezi s tem poročevalka poziva Komisijo, naj še naprej zagotavlja preglednost, ki jo je izkazala med pogajanja o sporazumu, in zahteva, da se civilna družba in glavne nevladne organizacije, ki delujejo v državi, vključijo v vsa srečanja z madagaskarskimi organi. Priprava ustreznega akcijskega načrta je bistvenega pomena za to, da se sredstva za sektorsko podporo namenijo prednostnim nalogam, določenim v dogovoru z madagaskarskim prebivalstvom, da bi spodbudili trajnostni razvoj ribiškega sektorja države.

Poročevalka poziva madagaskarske organe, naj tudi za druge flote pri dostopu do njihovih voda uporabljajo enaka merila preglednosti in kot nujni pogoj zahtevajo prijavo celotnega ulova in dostop do podatkov, da se bo lahko sprejelo znanstveno mnenje o staležih pod najboljšimi možnimi pogoji.

Poročevalka opozarja Komisijo, da je treba stalno spremljati sporazum, da nasprotovanje

²<https://op.europa.eu/sl/publication-detail/-/publication/a48fa492-387b-11e8-b5fe-01aa75ed71a1>

³<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/21927e4c-2f4d-11ee-9e98-01aa75ed71a1>

resoluciji št. 23/02 Komisije za tune v Indijskem oceanu ne bi pomenilo težav za evropsko floto, ki deluje v vodah Madagaskarja. Dejstvo, da Madagaskarja ni med državami, ki so nasprotovale tej resoluciji, ne bi smelo povzročiti sporov ali vplivati na pravilno izvajanje sporazuma.

V zvezi z novim prispevkom za zaščito oceanov poročevalka čestita Komisiji za pobudo, katere cilj je ustvariti namenska sredstva, s katerimi bi prispevali k obnovi oceanov, kar je ena od prednostnih nalog EU. Vendar poziva Komisijo, naj določi natančnejša pravila za uporabo teh prispevkov in jih vključi med točke, ki jih je treba analizirati v okviru ocen sporazuma.